

#MiremElPassat amb ulls de dona

Dossier pedagògic de l'exposició

Diputació
Barcelona

#MiremElPassat amb ulls de dona

Dossier pedagògic de l'exposició

diba.cat/miremelpassatambullsdedona

Índex de continguts

1. Dossier pedagògic per a professors de l'exposició «#MiremElPassat amb ulls de dona»	5
Introducció	5
Objectius de les activitats pedagògiques	6
Activitats pedagògiques	6
Visita guiada	7
Breu biografia dels fotògrafs i selecció de fotografies	8
2. Activitat per alumnes de primària de l'exposició «#MiremElPassat amb ulls de dona»	24
3. Activitats pedagògiques per alumnes de secundària de l'exposició «#MiremElPassat amb ulls de dona»	34
Primera part: qüestionari sobre la visita guiada	35
Segona part: retroacció personal	37
Tercera part: opinió personal	39
4. Enllaços i adreça de contacte	42
Enllaços	42
Adreça de contacte	42
Crèdits	43

Dossier pedagògic per a professors de l'exposició «#MiremElPassat amb ulls de dona»

Introducció

El novembre de 2014 vam publicar per primer cop a les nostres xarxes socials una fotografia històrica, en blanc i negre, de principis del segle XX; era una dona venent galls a la rambla Catalunya. Aquestes imatges, publicades a xarxes i exposades aquí, són pinzellades per a construir un imaginari sobre què feien les dones a principis del segle passat. Dibuixen una història en què les dones han estat invisibilitzades i silenciades, i que respon a un tipus de memòria històrica androcèntrica. Les dones a les nostres ciutats eren molt presents a l'esfera privada, i a mesura que va anar avançant el segle XX, van tenir un paper cada cop més notori en l'àmbit públic. L'exposició recull un conjunt de fotografies antigues de destacats fotògrafs catalans: Alejandro Antonietti, Josep Maria Sagarra i Plana, Pablo-Lluís Torrents, Adolf Mas i Ginestà, Frederic Juandó Alegret i Antoni Gallardo i Garriga. La temàtica de les fotografies s'estructura en quatre àmbits: cures, educació, societat, esports i lleure.

Aquestes fotografies, que procedeixen del fons de l'Arxiu General de la Diputació de Barcelona i de l'Escola de les Dones, ens permeten apropar-nos a la Barcelona del primer terç del segle XX i, en concret, a la realitat de les dones durant aquest període. La modernització econòmica i social que va viure Catalunya a partir del darrer terç del segle XIX va servir d'empenta per a la difusió d'aquestes reivindicacions feministes. Aquestes reivindicacions van estar impulsades en bona part pels sectors de la burgesia femenina i estaven dotades amb un marcat to catòlic i reformista. El sufragi femení no va ser aprovat fins a la Segona República espanyola l'any 1931 i va ser efectiu el 1933. Durant el període precedent l'acció de les reivindicacions feministes no es va centrar tant en les reivindicacions polítiques, com en la conquesta dels drets de la dona, en especial en l'àmbit educatiu, i la superació de la discriminació social, laboral i cultural. Aquesta és una lluita que, encara avui, continua oberta.

Arxiu General de la Diputació de Barcelona (en endavant AGDB). Fons: Escola de les Dones. Autoria desconeguda; Curs de rebosteria a les Borges Blanques, 1922.

Objectius

- Descobrir com vivien les dones a la Barcelona del primer terç del segle XX, a través de l'obra dels fotògrafs.
- Implicar l'alumnat en l'exposició.

Com implicar-los?

- Fent que descobreixin quina era la condició de la dona en la societat de l'època a Catalunya, durant del primer terç del segle XX i que expressin la seva opinió.
- Ampliant el coneixement sobre el nostre passat perquè facin analogies amb el present. Quina era la situació de la dona llavors i quina és ara? Quins canvis ha viscut la dona i la societat en general?
- Fent-los reflexionar sobre el poder de la imatge i la vinculació estreta amb les fotografies que fem avui.

Per assolir aquests objectius cal donar una visió divulgativa de l'exposició i treballar un seguit d'idees principals:

- La societat està en constant transformació.
- Els fotògrafs són testimonis d'aquests canvis socials.
- La defensa de la igualtat entre totes les persones sempre.
- La importància de conèixer el passat per entendre el present. Cal valorar els esforços de les generacions que ens han precedit.

Activitats pedagògiques

Les activitats pedagògiques són un complement de la visita guiada i s'organitzen d'acord amb el nivell escolar (vegeu Activitats pedagògiques, punts 2 i 3 del Contingut). En tots els casos calculem una durada de 20/25 minuts.

- **Alumnes de primària.** Es fa una visita guiada molt divulgativa d'una durada de 15 minuts. A continuació completen la visita amb un dossier de preguntes que poden respondre amb les explicacions dels plafons. També poden pensar un títol per a les fotos.
- **Alumnes de secundària.** Es fa també una visita divulgativa i, a continuació, l'alumnat té un dossier amb diferents activitats per promoure l'opinió personal sobre les fotografies d'abans i d'ara. Entre aquestes activitats, han de triar diverses fotografies que els hagin cridat l'atenció i explicar-ne el motiu. Es parla de la situació de la dona en el passat i en l'actualitat. També es pot fer una comparativa entre les fotografies del passat i les que fem avui: el temps lliure abans i ara, qui en gaudia; els esports abans i ara; el fenomen Instagram, com conservarien ells les fotografies en el futur, entre altres activitats (vegeu les activitats detallades més endavant). També poden pensar un títol per a les fotos.

Visita guiada¹

Barcelona i el context històric (1900-1930)

Durant aquests trenta primers anys d'història del segle XX, Barcelona es trobava immersa en un procés de grans canvis en tots els àmbits. En l'àmbit socioeconòmic es va produir una expansió de la indústria i del sector de serveis que, entre altres conseqüències, va afavorir l'arribada de població immigrant d'altres indrets de l'Estat. Pel que fa a la política, aquesta etapa va estar marcada pel triomf electoral del catalanisme polític arran del canvi de segle i el portaveu més representatiu va ser el partit de la Lliga Regionalista, que aplegava les reivindicacions catalanistes fins als inicis de la dècada de 1920.

Políticament cal destacar també el sorgiment de la Mancomunitat catalana el 1914, la primera forma d'organització administrativa comunitària des de 1714. Amb posterioritat a la Mancomunitat es va portar a terme una campanya per demanar l'autonomia catalana, però la gran conflictivitat social i la inestabilitat política que va tenir lloc entre 1918 i 1923, així com l'establiment de la dictadura de Primo de Rivera aquest darrer any, van frustrar aquesta reivindicació.

També en l'àmbit social els canvis van ser molt rellevants, amb la consolidació d'una classe mitjana benestant i d'una ciutat burgesa que convivia amb la Barcelona més popular. Tots aquests canvis van configurar una societat moderna, cosmopolita i amb un marcat to catalanista. Però, quina va ser la inserció de la dona en aquesta societat? Quin paper va tenir en els diferents àmbits? La visibilitat de la dona en la societat va ser cada vegada més gran. Les seves reivindicacions es van centrar sobretot en l'educació amb l'objectiu de poder ser autònomes i poder exercir lliurement un ofici amb professionalitat.

Catalunya va passar de ser una societat tradicional a una societat moderna de masses, tal com succeïa en la majoria de països europeus, en què els mitjans de comunicació com ara la premsa, la ràdio i el cinema van esdevenir els portaveus dels canvis d'aquesta modernització accelerada. Paral·lelament, es va incrementar la urbanització i la industrialització, alhora que les distàncies es redueixen, en bona part gràcies al sorgiment dels automòbils, les motocicletes i els avions.

La demografia va fer un salt espectacular, també. El 1900 Barcelona tenia 500.000 habitants, el 1920 va passar a 720.000 i el 1930 a 1.000.000. És a dir, que en trenta anys va duplicar-ne la població i va aproximar-se a l'índex de població que tenia Madrid.

Breu biografia dels fotògrafs i selecció de fotografies

Els fotògrafs representats a l'exposició van saber captar molt bé l'esperit de la societat catalana entre 1900 i 1930. Les seves fotografies mostren aquesta època de grans canvis, capten els contrastes de la societat, les seves particularitats i modes, així com la situació i condició de la dona dins aquella societat.

Els primers fotoperiodistes, que han estat sovint injustament oblidats, ens han permès conèixer millor molts aspectes de la vida quotidiana de les ciutats i pobles, en el sentit de com eren les persones, com vivien, com es divertien, com anaven canviant urbanísticament les ciutats i, també, ens han permès observar, de primera mà, el què va passar durant episodis polítics que han estat clau per la història del país durant la primera meitat del segle XX.

¹ La visita guiada dura 20 minuts.

Frederic Juandó Alegret (1882-1961)

AGDB. Fons: Frederic Juandó Alegret. Autoria desconeguda. Retrat del fotògraf, c. 1940.

Originari de Vilanova i la Geltrú, estava especialitzat en fotografia esportiva, però no només era fotògraf d'esports sinó que també els practicava (per exemple, el rem i el ciclisme). Va fotografiar nombrosos esdeveniments esportius de l'època: futbol, automobilisme i motociclisme, pilota basca, tennis, rem, atletisme, molts d'ells en l'inici de la seva pràctica. Va ser soci del Centre Excursionista de Catalunya i un dels creadors, l'any 1913, de la Secció de Fotografia del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria de Barcelona (CADCI).

Destaquem la vessant de Juandó com a reporter gràfic especialitzat en esport i, especialment la seva col·laboració amb la revista *Stadium* (1911-1930), molt ben representada al llarg de l'exposició.

El Fons Frederic Juandó Alegret va ingressar al Servei de Catalogació i Conservació de Monuments (actual Servei de Patrimoni Arquitectònic Local) l'any 1961, com un donatiu dels germans Joan i Enric Juandó Alegret. Consta de 7.638 negatius que abasten una cronologia aproximada entre els anys 1910 i 1930. L'any 2016 el Servei de Patrimoni Arquitectònic Local va rebre una segona donació dels hereus del fotògraf de Vilanova. Són 860 imatges en positiu i negatiu sobre plaques de vidre i la majoria són estereoscòpiques. Actualment, la pràctica totalitat del fons es custodia a l'Arxiu General de la Diputació de Barcelona.

Selecció de fotografies

AGDB. Fons: Frederic Juandó Alegret. Autoria: Frederic Juandó Alegret. Jugadora de golf al Barcelona Golf Club, 1915.

Jugadora de golf al Barcelona Golf Club.

Actualment no hi ha cap camp de golf a Pedralbes, però des de 1912 fins al 1954 hi havia el Club de Golf de Pedralbes, que posteriorment es va dir Real Club de Golf del Prat. El club es va ubicar en una finca de conreu de Sarrià, que havia estat comprada en subhasta el 1899 per l'industrial Eusebi Güell, mecenes de Gaudí, a l'antic alcalde de Barcelona Enric de Duran i Duran (1879-1881).

AGDB. Fons: Frederic Juandó Alegret. Autoria: Frederic Juandó Alegret. Jugadores al X Concurs Internacional de Lawn-Tennis de Barcelona, 1912.

Luisita i Lolita Marnet: tennistes pioneres catalanes, van ser molt famoses a la seva època.

Van néixer a Vic i eren germanes. Lolita tenia onze anys en la fotografia. Luisita, amb dotze anys va guanyar el campionat Internacional d'Espanya (entre 1921 i 1924 va guanyar el campionat de Catalunya). És important observar la roba que vestien per jugar. El lloc de la fotografia, el Barcelona Lawn-Tennis Club, va ser fundat el 1899 per un anglo-català anomenat Ernst F. Witty Cotton, que jugava a tennis amb el fundador del Barça, Joan Gamper. El pare de les germanes tennistes, Leo Marnet, era un industrial francès que tenia una fàbrica agroalimentària a Vic i que va fer construir una pista dins el recinte de la mateixa fàbrica. Les Marnet van ser pioneres en el tennis femení i la Lluïsa fins i tot va ser convidada als Jocs Olímpics de París de 1924, però la mare no li va deixar participar-hi.

AGDB. Fons: Frederic Juandó Alegret. Autoria: Frederic Juandó Alegret. Venedores a la Rambla de les Flors de Barcelona, c. 1930.

Venedores a la Rambla de les Flors de Barcelona, a principis dels anys 30.

La Rambla era coneguda per aquest nom perquè durant el segle XIX era l'únic lloc de Barcelona en què es venien flors. Per això, les floristes exercien un paper molt important en les tertúlies que es formaven al voltant dels seus llocs de venda. En una d'aquestes trobades el pintor impressionista Ramon Casas (1866-1932) va conèixer Júlia. Ella era una venedora de loteria que es va convertir en la seva model favorita i, posteriorment, va esdevenir la seva esposa. Aquesta part de la Rambla de les Flors es coneix també com a Rambla de Sant Josep per la proximitat a la plaça que porta aquest nom.

AGDB. Fons: Antoni Gallardo i Garriga. Autoria: Antoni Gallardo i Garriga; Autoretrat, 1911.

Els seus pares van néixer a Cuba. La mare, Montserrat Garriga Cabrero, va ser una destacada botànica catalana. Gallardo va fer estudis d'Enginyeria industrial i va ser una persona molt inquieta, era aficionat a l'excursionisme, l'arqueologia, la música i especialment la fotografia, aficions que va bolcar en la seva tasca al Centre Excursionista de Catalunya. Va treballar a la famosa fàbrica La Canadenc/FECSA, de la qual es conserva un important fons fotogràfic a l'Arxiu Nacional de Catalunya. Les seves fotografies ens permeten tenir una visió molt representativa de la societat barcelonina.

Selecció de fotografies

AGDB. Fons: Antoni Gallardo i Garriga. Autoria: Antoni Gallardo i Garriga. Les senyorettes Rius passejant al passeig de Gràcia, c. 1910.

Les senyorettes Rius al Passeig de Gràcia, davant el cafè-teatre *Novedades* cap al 1910.

El Cafè *Novedades*, que es trobava al costat del teatre del mateix nom, s'estenia per gairebé tot el tram de passeig de Gràcia comprès entre els carrers de Casp i la Gran Via. El primer cafè es va obrir el 31 de desembre de 1884 i, amb el pas dels anys, es va ampliant i millorant. L'any 1904 va ser profundament reformat pel mestre d'obres Josep Carrera i va guanyar un aspecte més luxós i sumptuós. Destacava per la lluminositat que donaven la grandària dels seus finestrals amb vistes al passeig de Gràcia. Disposava de 160 taules al cafè i 23 taules de billar amb un servei integrat per 83 persones.

Alejandro Antonietti (1887-1961)

Arxiu Coll Antonietti. Autoria: desconeguda. Retrat d'Alejandro Antonietti, primer terç s. XX.

La família Antonietti va arribar a Barcelona procedent d'Itàlia a mitjans de la dècada de 1870. Alessandro fou el segon fill d'una família humil que, ja de ben jove, es va moure pels cercles propers al proletariat il·lustrat i la petita burgesia laïcitzant barcelonina. La signatura Antonietti apareix, amb més o menys regularitat, al setmanari satíric *La Campana de Gràcia*, a la revista catòlica *La Hormiga de Oro*, al suplement il·lustrat del diari *El Diluvio*, al diari *La Tribuna*, a la revista *La Il·lustració Catalana* i al seu suplement mensual *Feminal*, impulsat per Carme Karr. De la primera dècada de segle és destacable l'àlbum que va fer durant la Setmana Tràgica.

El 1915 va treballar puntualment com a fotògraf per a la Mancomunitat de Catalunya i aquell mateix any va canviar la residència a Palma de Mallorca. Des de l'illa, Antonietti publicava en comptades ocasions a la premsa diària, i va aconseguir vendre algunes fotografies a la revista *El Viajero*. En aquest moment la seva vida va entrar en una etapa de viatges constants, segons els encàrrecs que rebia.

Durant la primavera del 1920 es va instal·lar de nou a Barcelona, tot i que ja gairebé no publicava als mitjans, perquè havia decidit canviar de rumb sense abandonar del tot la professió. En aquest sentit, el 1923 va obrir una galeria-botiga de fotografia i art, la Galeria Fotogràfica Antonietti, al carrer dels Banys Nous, 22. L'establiment va adquirir ben aviat certa reputació en els cercles de fotografia barcelonins, tot i que amb el temps es va centrar en l'organització d'exposicions pictòriques.

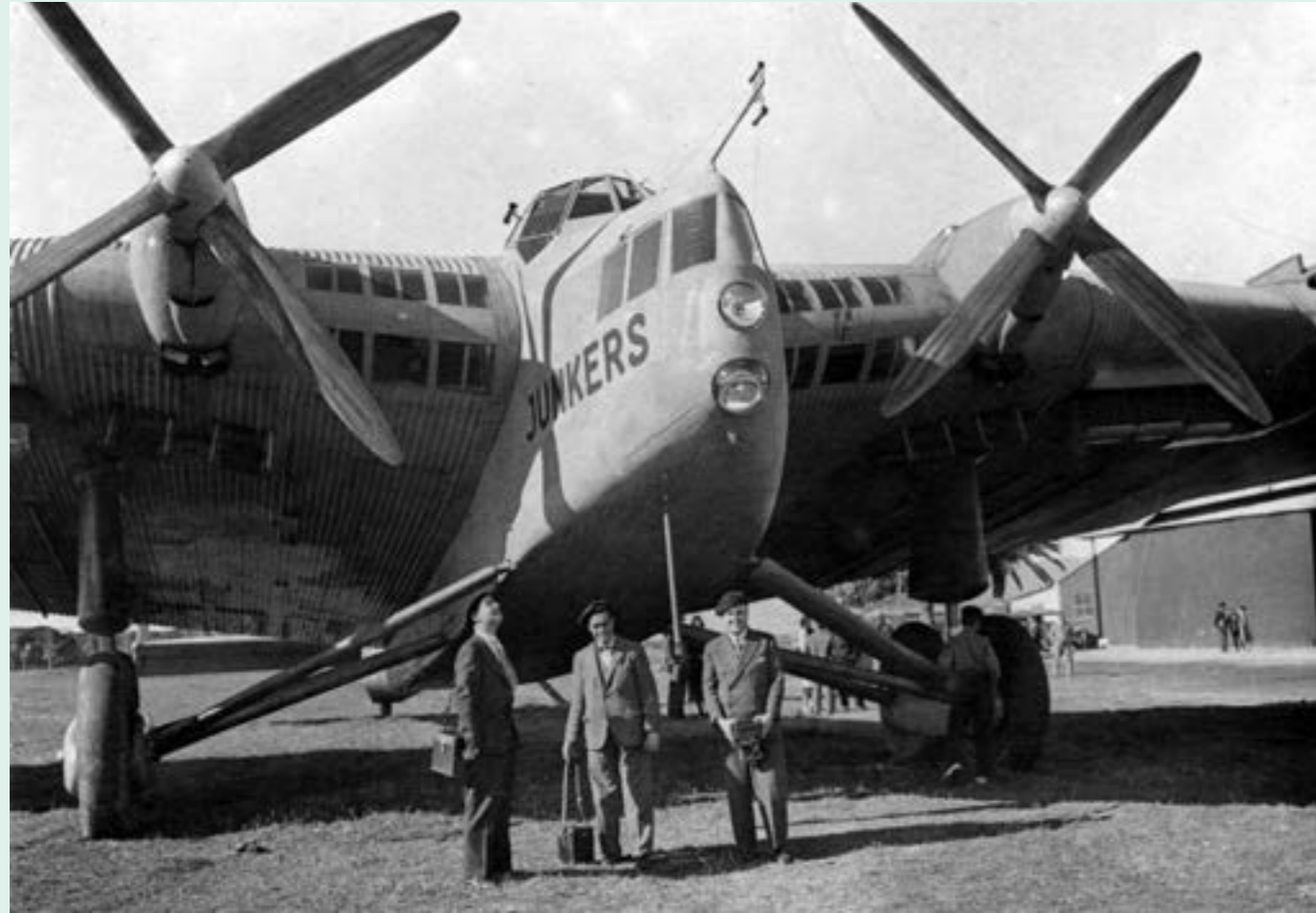
Selecció de fotografies

Arxiu Coll Antonietti. Autoria: Alejandro Antonietti. Classe de dibuix artístic a la seu del carrer Elisabets, l'any 1926

Classe de dibuix artístic a la seu del carrer Elisabets, l'any 1926

Amb el nomenament de Josep Puig i Cadafalch com a cap de la Comissió d'Instrucció Pública de la Diputació, l'escola es va professionalitzar progressivament. L'any 1913 l'Escola va introduir els estudis de dibuix, impartits pel prestigiós artista Joan Llaverias.

Arxiu Nacional de Catalunya (en endavant ANC). Fons: Josep Gaspar i Serra. Autoria desconeguda. Retrat de Pau Lluís Torrents, Josep Maria Sagarra i Josep Gaspar a l'aeròdrom Canudas del Prat de Llobregat, sense datar.

Josep Maria Sagarra va ocupar un lloc dominant en l'escena gràfica barcelonina als anys vint i trenta del segle XX. La seva vida professional, amb més de quaranta anys en actiu, és una de les més llargues i prolífiques d'entre tots els fotoperiodistes de la seva època. Des de l'anomenada Setmana Tràgica i fins a la Guerra Civil Espanyola, la seva càmera va ser testimoni privilegiat, sempre a peu de carrer, de tots i cadascun dels esdeveniments històrics rellevants succeïts a la ciutat de Barcelona.

Es va casar l'any 1924 amb Anna Torrents. Entre 1929 (coincidint amb l'Exposició Universal de Barcelona) i 1932 el seu estudi de Via Laietana 54 va ser la seu de la societat Gaspar-Sagarra-Torrents, un dels equips de professionals més importants de la història del fotoperiodisme a casa nostra, conegut com *Els tres Reis Mags* i que estava integrat per Josep Gaspar (1892-1970), Pau-Lluís Torrents (1893-1966), cunyat de Sagarra, i el mateix Sagarra. Entre 1930 a 1933 va ser corresponsal d'un dels setmanaris gràfics francesos més conegut, *Le Miroir du Monde* (1930-1937).

Sempre proper als cercles de poder, Sagarra va cobrir amb la seva càmera totes les visites del rei Alfons XIII a Catalunya. També les de Miguel Primo de Rivera durant la dictadura, i després, ja en temps de la II República, va ser el fotògraf de la Generalitat, acompanyant càmera en mà als presidents Francesc Macià i Lluís Companys.

Durant la Guerra Civil Espanyola va ser el fotògraf titular de *La Vanguardia*. Una tuberculosi, però, el va obligar a ingressar en un hospital, i va li va frenar la carrera professional. Durant el conflicte, un bombardeig va destruir parcialment el seu valuós arxiu. Sagarra va decidir quedar-se després de la guerra, va ser depurat després de la guerra i li van retirar el carnet de premsa, però va aconseguir evitar represàlies majors. Els darrers anys de vida va treballar fent fotografies de l'alta societat barcelonina en col·laboració amb l'agència EFE i amb *Hola*. Va morir a casa seva, als 74 anys.

Selecció de fotografies

AGDB. Fons: Escola de les Dones. Autoria: Sagarra i Torrents. Classe de teler a l'Escola Professional per a la Dona, 1929-1930.

Classe de teler a l'Escola Professional per a la Dona, al carrer Elisabets.

Una part important de les demandes de les dones es va centrar en l'accés i la difusió de l'educació. L'objectiu de l'escola era proporcionar a les alumnes un coneixement general de l'art de vestir en la idea de professionalitzar la seva feina i alhora estimular la seva participació activa com a ciutadanes.

AGDB. Fons: Escola de les Dones. Autoria: Sagarra i Torrents. Classe de cuina a l'Escola Professional per a la Dona, c. 1930.

Classe de cuina, amb el senyor Muñoz, cap a l'any 1930

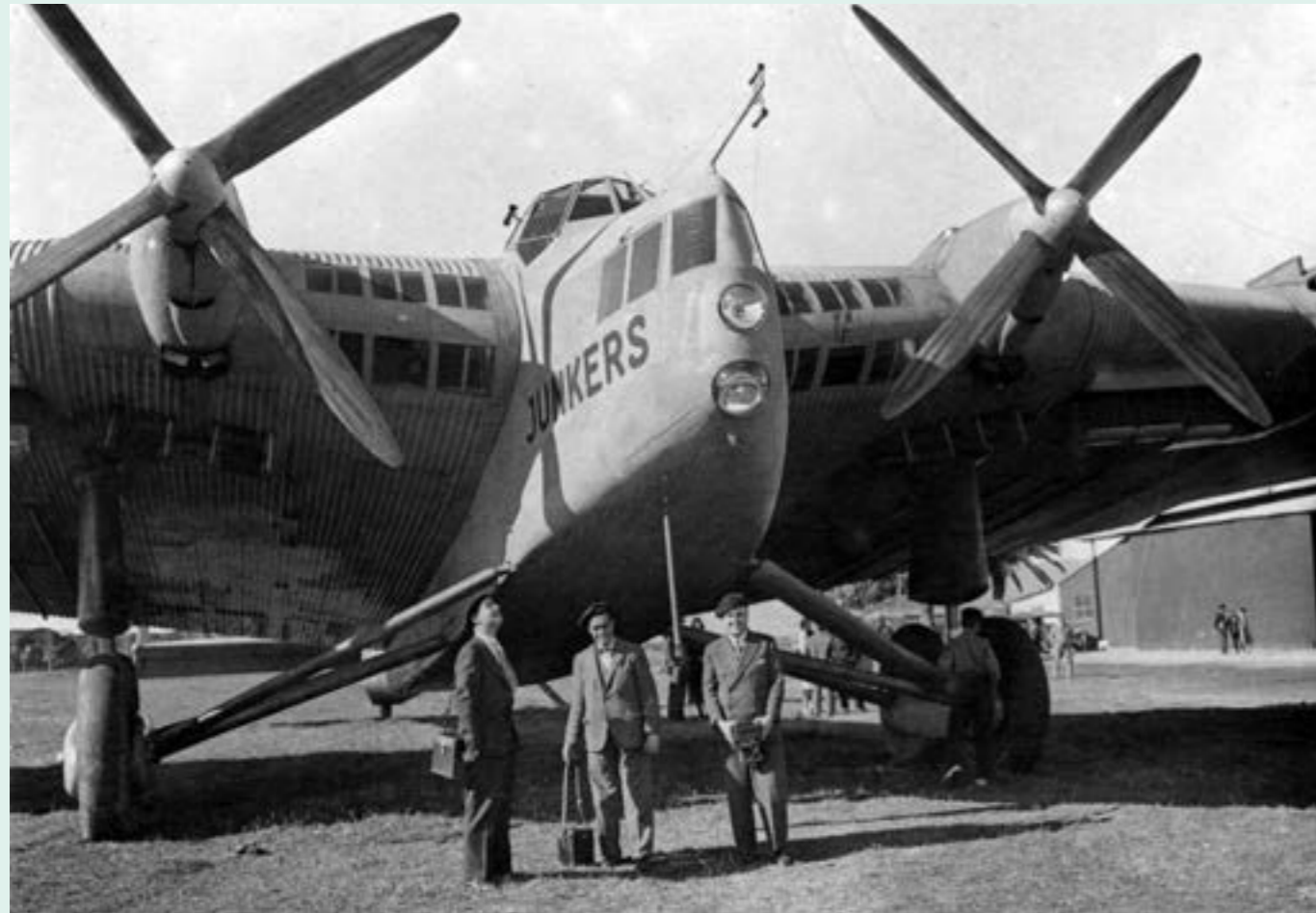
A l'Escola Professional per a la Dona, antiga Escola Provincial de Tall, moltes dones van tenir l'oportunitat d'aprendre un ofici. L'edat mínima per entrar a l'escola era 14 anys.

El 1922 l'anomenada Secció d'Ensenyament Domèstic de la Mancomunitat catalana es va incorporar a l'Escola de la Dona. Aquesta secció es dividia en tres blocs: alimentació i salut; llar, higiene i salut; i finalment, jardineria. Un any després, l'any 1923, es van incorporar les lliçons de cuina, que aviat es van fer famoses a Barcelona.

AGDB. Fons: Escola de les Dones. Autoria: Sagarra i Torrents. Nena que acompanya la mare a la classe de cuina a l'Escola Professional per a la Dona, c. 1930.

L'edat mínima per entrar a l'Escola Professional per a la Dona, antiga Escola Provincial de Tall, era 14 anys, tot i que la dictadura de Primo de Rivera (1923-1930) va rebaixar l'edat als 12. Aquesta nena era més menuda i devia acompanyar a alguna de les alumnes a les classes de cuina, que aviat es van fer famoses a Barcelona. Tot i que les dones cada cop eren més visibles a la societat catalana, els cuiners continuaven sent homes.

ANC. Fons: Josep Gaspar i Serra. Autoria desconeguda. Retrat de Pau Lluís Torrents, Josep Maria Sagarra i Josep Gaspar a l'aeròdrom Canudas del Prat de Llobregat, sense datar.

La figura de Pau-Lluís Torrents, nascut a Montevideo, ha estat tradicionalment oblidada, tot i que va formar part d'un dels millors equips professionals del fotoperiodisme, el conegut com *Els tres Reis Mags*, integrat per Josep Maria Sagarra, Josep Gaspar i el mateix Torrents. Va iniciar la seva carrera fotogràfica a la premsa esportiva, però va ser la cobertura fotogràfica de l'Exposició Universal de 1929 l'esdeveniment que va consolidar el seu treball.

Després de la retirada de Gaspar el 1932 i la dissolució de la societat Torrents i Sagarra dos anys després, Torrents va aconseguir la corresponsalia a Barcelona del grup madrileny Prensa Gráfica, que incloïa les publicacions *Crónica*, *Estampa* i *Mundo Gráfico*, per a les que va retratar la vida esportiva, cultural i política catalana.

Dels anys de la Guerra Civil Espanyola destaca una de les seves fotografies més famoses, la dels cavalls de l'exèrcit abatuts pels trets de la guàrdia d'assalt, però també va documentar els bombardejos de la ciutat el 1937, per encàrrec del Ministeri de Propaganda de la Generalitat. A finals de gener de 1939, coincidint amb l'arribada de les tropes franquistes a Barcelona, va traslladar en cotxe els seus negatius en plaques de vidre col·locats en capsos, però el seu rastre es va perdre a prop de la regió francesa del Voló i avui el seu destí continua sent un misteri. Va traslladar tantes plaques que la seva dona i el seu fill van haver de fer el viatge en tren.

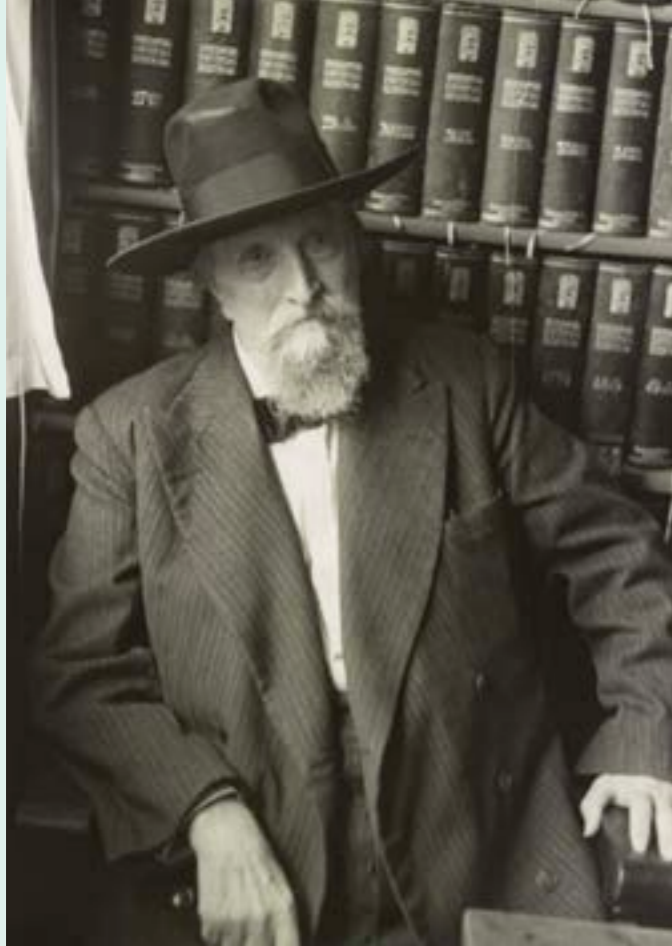
L'hivern de 1940, acompanyat per la seva família, es va traslladar a Buenos Aires i Montevideo, on va continuar la seva carrera fotogràfica en la vessant industrial i comercial, però sense l'empenta anterior. El 1955 tornà a emigrar a Buenos Aires, on va engegar, aquesta vegada amb èxit, un negoci de postals musicals. El 1965 va emigrar novament a Montevideo per preparar el viatge de retorn a la seva enyorada Barcelona, però no va poder complir el seu somni, ja que va morir l'any següent.

AGDB. Fons: Escola de les Dones. Autoria: Sagarra i Torrents. Classe de confecció de capells a l'Escola Professional per a la Dona, c. 1929.

El 1918 es va reorganitzar l'Escola de la Dona amb el nom d'Escola Professional per a la Dona, donant a les alumnes un complement de cultura general, però mantenint l'esperit fundacional de l'escola que es relacionava amb el món de la confecció i altres activitats domèstiques i manuals. En aquest sentit es va continuar amb l'ensenyament professional del vestit, de capells, de brodats i de puntes, i es va introduir el de planxa.

Adolf Mas i Ginestà (1860-1936)

Library of Congress. Carl Van Vechten; LOT 12735, no. 777. Retrat d'Adolf Mas, 17 de juny de 1935.

Adolf Mas va ser un dels principals fotògrafs de la seva època. Va centrar el seu interès en el camp de l'art, l'arquitectura, l'arqueologia i el paisatge. Va rebre una gran quantitat d'encàrrecs, tant d'institucions públiques com privades, de manera que el seu arxiu és un dels més importants del país.

Nascut a Solsona, Mas procedia d'una família acomodada, però després d'estudiar Lletres i Dret, es va dedicar a la seva passió, la fotografia. Al voltant de l'any 1885 es va traslladar a Barcelona i va muntar un negoci propi de fotografia, el Photographic Studio Mas.

Mas va estar vinculat a l'Institut d'Estudis Catalans, fundat el 1907 per Enric Prat de la Riba, en què participava en les excursions científiques de l'entitat. Dos anys més tard va crear l'Inventari Iconogràfic de Catalunya, que va servir de base a l'Arxiu Mas, que d'una banda, oferia als estudiosos el material fotogràfic que necessitaven pel seu treball, i d'altra permetia al mateix Mas continuar amb la seva professió fotogràfica. El legat fotogràfic de Mas, cedit pel seu fill, el també fotògraf Pelai Mas, conté 106.000 imatges i es troba a l'Institut Amatller d'Art Hispànic, fundat el 1941 i situat a la Casa Amatller.

Selecció de fotografies

AGDB. Fons: Diputació de Barcelona. Autoria: Photo Studio Mas. Sala de parts a la Casa de Maternitat, 1910-1930.

Sala de parts a la Casa de Maternitat.

El trasllat de l'antiga Casa de Maternitat del barri del Raval a les Corts el 1880, quan encara era una vil·la independent, va permetre augmentar el nombre anual de parts, que passà de 30 a 200 i reduir alhora la mortalitat de mares i neonats.

Activitat per a alumnes de primària de l'exposició «#MiremElPassat amb ulls de dona»

Per contestar algunes d'aquestes preguntes hauràs de buscar la informació que es troba a les fotografies i als diferents plafons.

Qui és l'autor de la fotografia?

Frederic Juandó Alegret

Antoni Gallardo i Garriga

Alejandro Antonietti

On es fa la classe?

Quins són els temes de l'exposició?

A quin lloc correspon aquesta fotografia?

Quina funció tenia aquesta institució?

**Què estan
aprenent a la
fotografia?**

On estan?

**Què més podien aprendre les
dones en aquesta escola?**

**Quan es van fer classes de cuina
a l'Escola Provincial de Tall?**

A quina edat podien anar-hi?

Què estan aprenent aquestes alumnes?

Com es deia la professora que impartia la classe?

Com es diu el famós passeig de la fotografia?

Com es deien les dones que venien flors en aquest passeig?

Com es diu aquest esport?

Quin dia de l'any va tenir lloc?

Què se celebra aquest dia tan especial?

Quina relació tenien les joves tennistes Marnet?

De quin país procedeix aquest cognom?

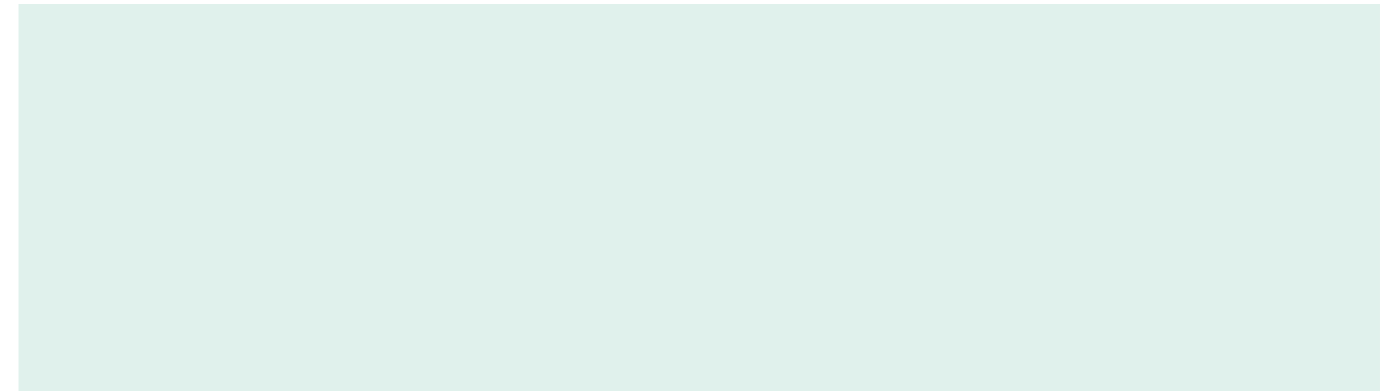
Quina edat tenien en el moment de la fotografia?

Activitats per a alumnes de secundària de l'exposició «#MiremElPassat amb ulls de dona»

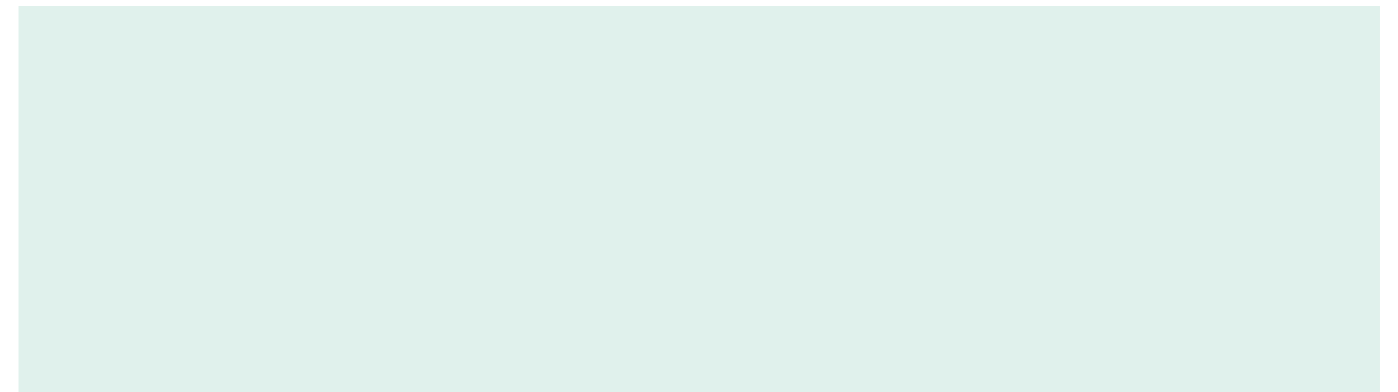
Després de veure l'exposició i les explicacions que t'han donat, respon les activitats següents. Pots buscar la informació als plafons explicatius.

Primera part: qüestionari sobre la visita guiada

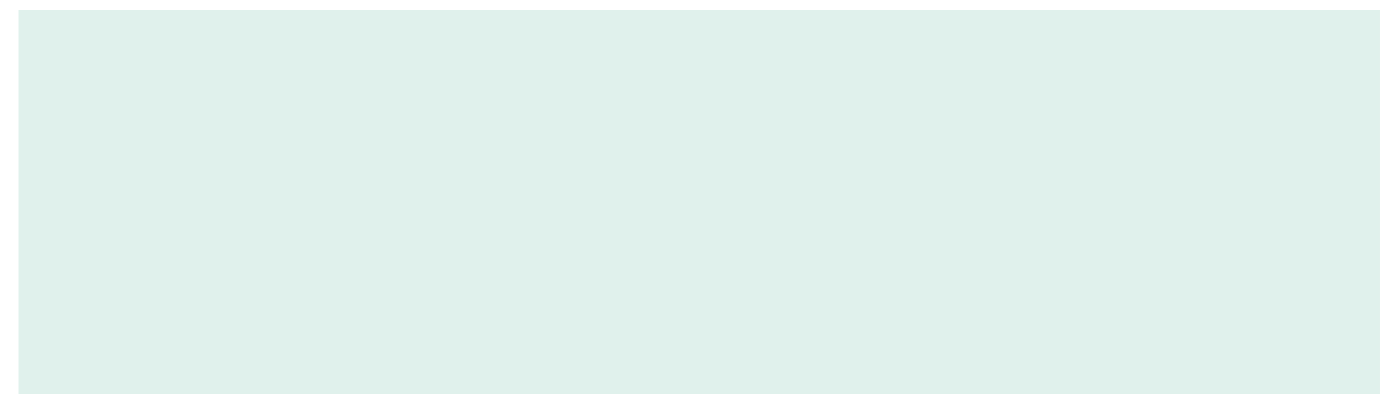
- **Esmenta dos dels fotògrafs que surten a l'exposició i assenyala algun aspecte rellevant de les seves vides.**

- **De quina època són les fotografies? Esmenta alguna informació sobre Barcelona que t'hagin explicat durant la visita.**

- **Veient les diferents fotografies, a quines tasques es dedicava la dona? Són tasques que també feien els homes?**

- **Quina era la situació de la dona en aquella època? Es trobava en una situació d'igualtat d'oportunitats en àmbits com ara l'educació o la feina?**

- **Quines eren les reivindicacions de les dones? On van centrar els seus esforços per reivindicar els seus drets?**

- **Quin paper tenia l'esport en la societat catalana a començaments del segle XX? Creus que ajudava perquè el paper de les dones fos més visible a la societat?**

Segona part: retroacció personal (es pot fer en grups)

- **Tria dues fotografies de l'exposició. Explica el motiu de la teva elecció. Què t'ha cridat l'atenció de les fotografies que has escollit? Utilitza dos adjectius per explicar els motius de l'elecció.**

- **Quin títol posaries a les fotos que has escollit?**

- **Creus que avui faríem fotografies sobre els mateixos temes i activitats que hi surten?**

- **En termes generals, quina creus que és la situació actual de la dona dins la societat? Té les mateixes oportunitats professionals i laborals? Creus que la societat ha canviat prou?**

- **En relació amb les fotografies relacionades amb el temps lliure i els esports, creus que tothom podia fer aquestes activitats? Qui creus que gaudia llavors de temps lliure?**

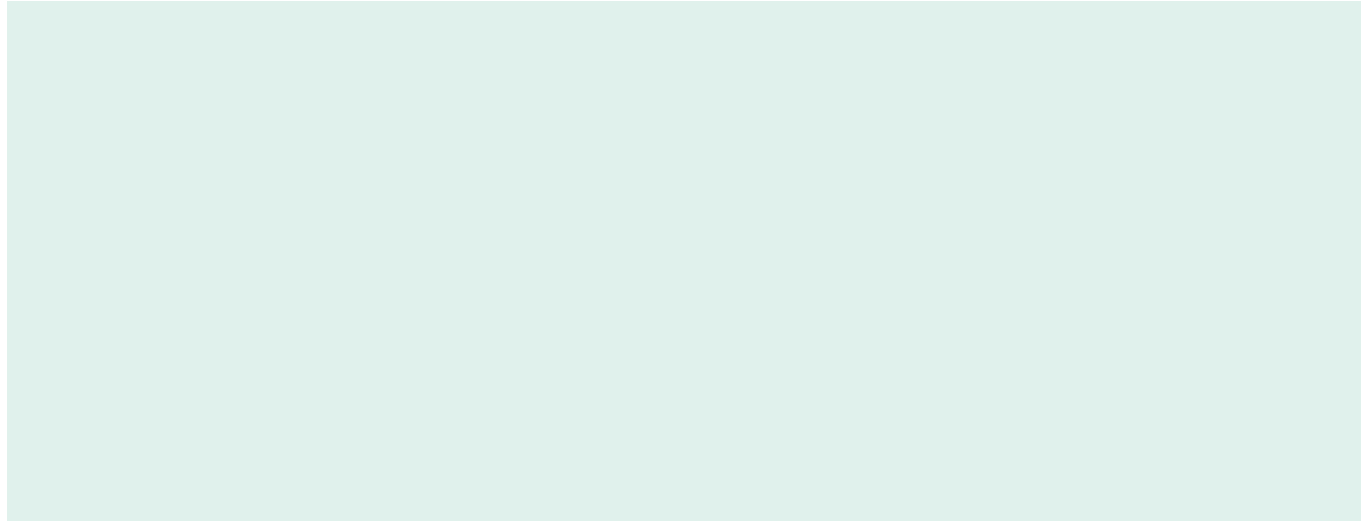
- **Pensa en les fotos que fem a avui. Són semblants a les que has vist a l'exposició?**

Tercera part: opinió personal

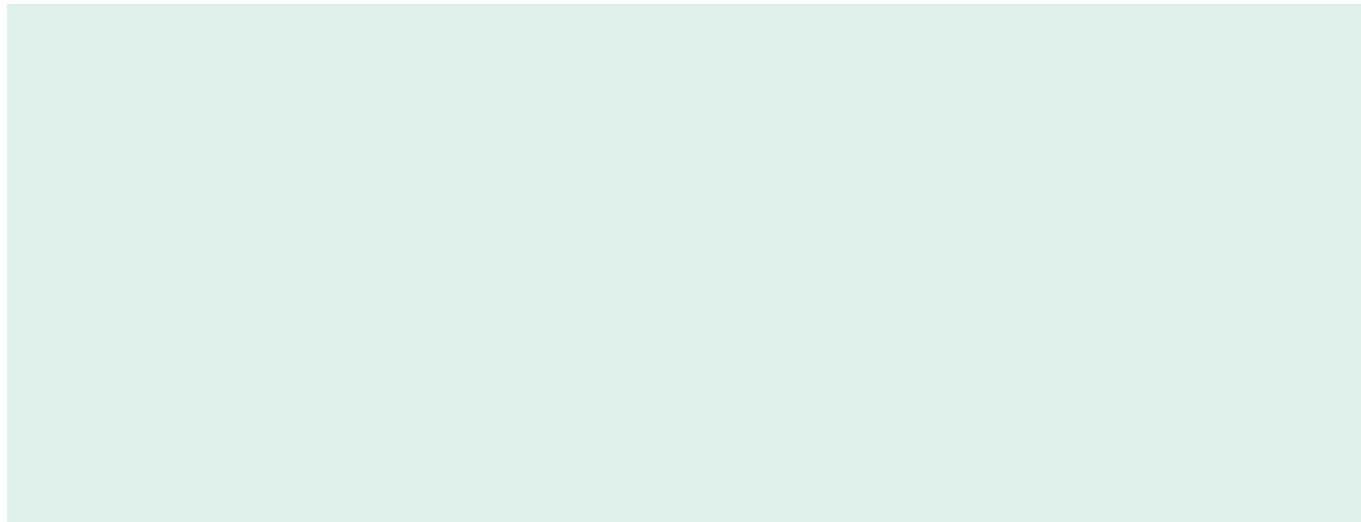
- **Per què creus que fem més fotografies avui? Quantes fotos fas cada dia? Per què creus que en fem tantes avui? Dona dues raons per argumentar el teu punt de vista.**

- **Per què creus que és important fer fotografies d'un moment concret? Per què cal conservar-les? Per un valor històric, sentimental, privat?**

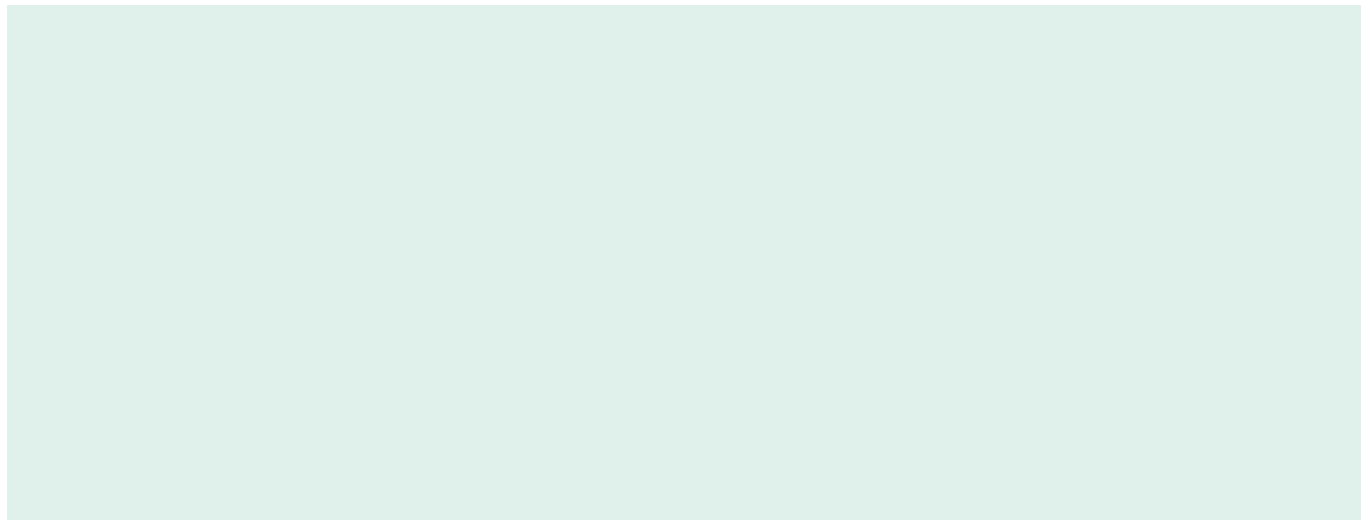
- **Què creus que passarà amb totes les fotografies que fem cada dia? Es conservaran igual que en el passat?**

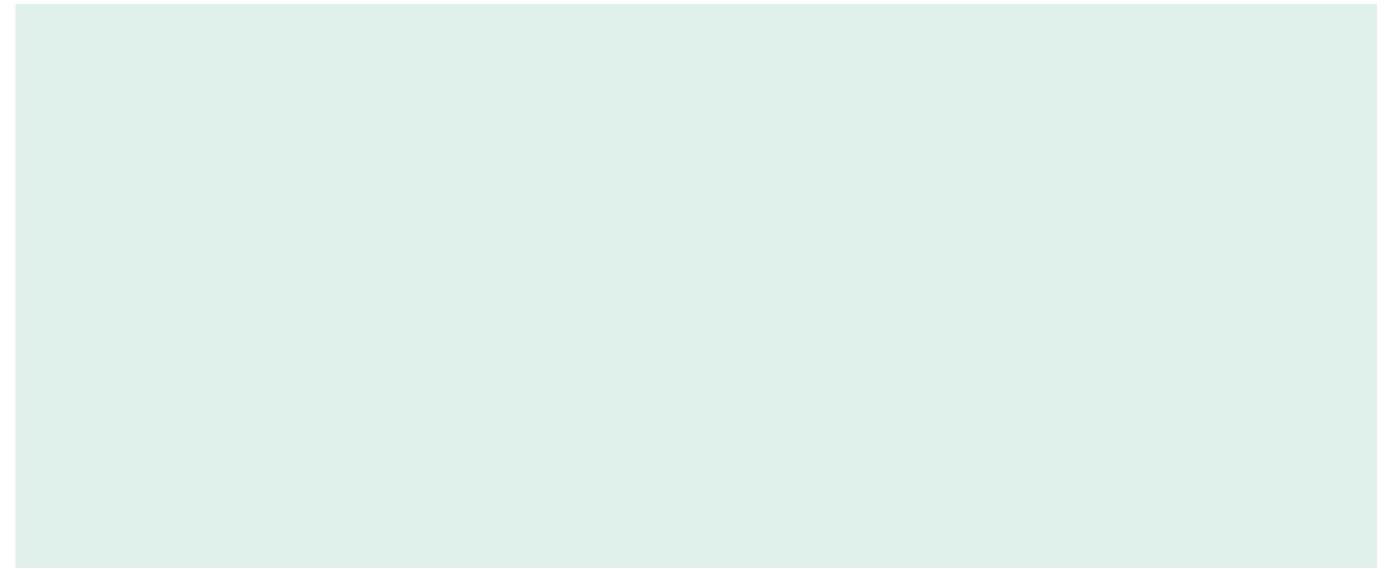
- **Què proposaries per conservar les fotos en el futur?**

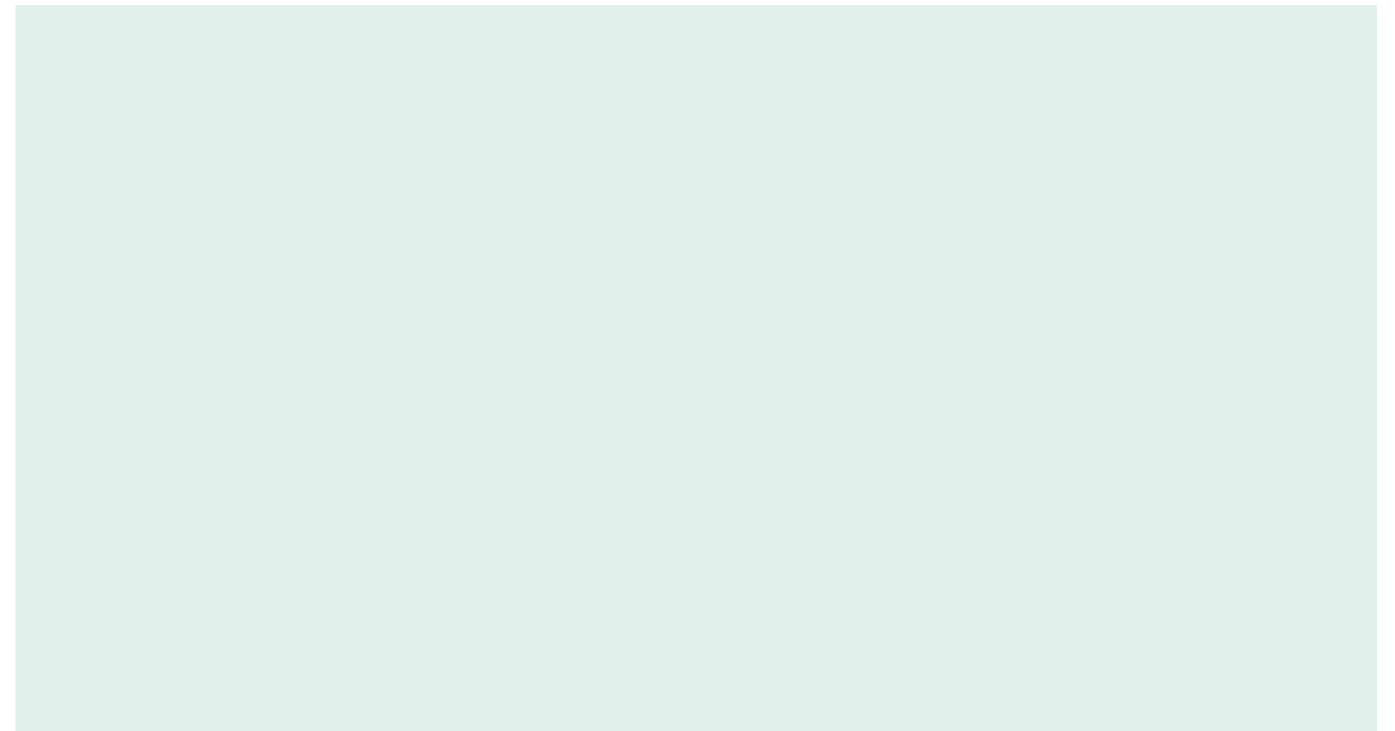
- **Si poguessis organitzar una exposició, quin tipus d'exposició faries? Quin tema escolliries?**

- **Creus que tindria èxit?**

- **7. Quins serien els teus objectius? Una exposició per aprendre? Per divulgar un tema? Per mostrar el patrimoni d'una entitat?**

Enllaços

Informació sobre l'exposició i el catàleg

<https://www.diba.cat/web/mirem-el-passat-amb-ulls-de-dona/inici>

Contingut audiovisual sobre l'exposició

<https://www.diba.cat/web/mirem-el-passat-amb-ulls-de-dona/audiovisual>

Xarxes socials

<https://www.diba.cat/web/mirem-el-passat-amb-ulls-de-dona/xarxes-socials>

Adreça de contacte

Per a qualsevol dubte o aclariment, no dubteu a posar-vos en contacte amb nosaltres. Ens trobem a l'Edifici del Rellotge, a l'Escola Industrial, c. de Rosselló, 101, Barcelona.

Persona de contacte: Josep Contreras

Tel. 934 049 393 (ext. 37011)

Adreça electrònica

arxiu@diba.cat

Primera edició: novembre de 2020

© de l'edició: Diputació de Barcelona

© dels textos: Josep Contreras Ruiz. Arxiu General de la Diputació de Barcelona

DL B 16750-2020

Projecte expositiu: Subdirecció d'Imatge Corporativa i Promoció Institucional. Arxiu General de la Diputació de Barcelona.
Oficina de les Dones i LGTBI

Coordinació: Subdirecció d'Imatge Corporativa i Promoció Institucional

Disseny gràfic i expositiu: Arnau Masramon

Impressió del material expositiu: Departament de Reproducció Gràfica de la Diputació de Barcelona

Agraïments: Escola de la Dona

**Diputació
Barcelona**

Àrea de Presidència

**Subdirecció d'Imatge Corporativa
i Promoció Institucional**

**Direcció dels Serveis de Secretaria,
Adjunta a la Secretaria General -
Secció d'Arxiu i Gestió Documental**

Rambla de Catalunya, 126.
08008 Barcelona
Tel. 934 022 222
comunicacio.interna@diba.cat
arxiu@diba.cat